

ШКОЛА - ТРИЄДИНИЙ РУХ

ОСТРОЖЕЦЬКІЙ ШКОЛИ - 80!

Чи правда, що у школи є душа? Ніна Миколайчук стверджує, що це так. В Острожецькій школи (нині - це навчально-виховний комплекс) ця душа промовляє кожної першої суботи лютого, коли злітаються на зустріч поколінь її крилаті вихованці. А ця зустріч відбулася 24 травня, коли зійшлися сивочолі і зовсім юні на іменини до рідної школи. Адже їй виповнилося 80 років! І заговорила жива пам'ять, і наповнилася вдячністю душа.

Розпочалося все далекого вже і незабутнього 1928 року, коли у хаті Василя Губіша - доброго і трудолюбивого чоловіка, в добротному дерев'яному будинку було відведено дві кімнати і з відома польських властей відкрито школу. Тоді до села Острожець прибули дві молоді вчительки - Надія Мальченко та Яся Папроцька. Програми педагоги одержували з Дубенської гміни, звідти ж надходила і заробітна плата, якої, до речі, вистачало, щоб найняти житло, прохарчуватися, найняти хатню робітницю, пристойно одягнутися і ще дещо зекономити. Домашнім господарством учительці не личило займатися - вона була «пані научителька», а перед учителем (як стверджував житель Іван Гаврилюк, і це робив, доки жив), чоловіки знімали капелюхи при зустрічі, так, як і перед паном Лядуховським.

У вчительок були і справді гарні клопоти: залучити до навчання дітей віком від молодшого шкільного до підліткового, а для парубків та дівчат організувати курси ліквідації неграмотності (село всуціль розписувалося хрестиком у графі). І діти, і молодь потягнулись до освічених дівчат, красивих зовні й прекрасних душею. Вони знаходили для кожного потрібне слово, бо любили цих бідних селянських дітей і хотіли бачити (і бачили!) їх кращами. Ще є перші учениці того часу - Острія Омельчук, Надія Детюк, Надія Жигалюк, які згадують з великою вдячністю своїх учительок, називаючи «наша Надя», «наша українка» - зокрема, Надію Мальченко.

Дітей потрібно було навчати читати, писати, рахувати і просто чесно жити у праці на землі. Адже для багатьох освіта закінчувалася у важкому випадку 4-ма, 3-ма, а то й 2-ма класами - робочих рук чекало господарство. Лише декому вдалося закінчити 7 класів, а потім вступити до Луцької гімназії, а то й до інституту. Такими першими ластівками з Острожця були Марта Детюк та Артем Лукашевич (дружина і чоловік), які стали вчителями, пропрацювали у Володимирі-Волинському, а також сестра і брат Галина

та Степан Літвінчуки. Галина стала учителькою, а Степан вступив до Львівського медичного інституту, але закінчили вони вузи аж у Хабаровську. Це сталося тому, що батьків їх вивезли у Хабаровський край, і тільки за те, що були вони добрими господарями. І хоч хата була під солом'яною стріхою, але склалася копійка до копійки, аби прикупити гектар земельки. За батьками помандрували діти. Але за всяку ціну вони (ціною власної волі і наполегливості) добились мети і здобули освіту. Степан став хірургом, проживає в Тернополі, тепер на заслуженому відпочинку, Галина - учительювала.

Згодом школа була в центрі «жидівського містечка Острожець», як назвав його дослідник Юрій Шумовський, а потім у Сивуновій хаті на хуторі, а ще згодом - у Сервітниковій хаті (де нині дитячий садочок «Сонечко»). Будівництво нинішнього малого приміщення школи розпочалося у 1936 році на громадські кошти, (з кожного двора збиралася певна сума злотих), а закінчилось у 1938 році. Директором стала Надія Мальченко (останні роки вона проживала в Тернополі).

За радянської влади директором був Михайло Ключев, комуніст. Проживав він у Кислюків, люди згадують його як людину культурну і толерантну. За німців навчання майже не було (спочатку тільки), тут був склад зерна. У 1943 році гітлерівці підірвали приміщення школи, яке відбудували в 1948 році. А в 1968 році до школи приїздила Надія Мальченко та Яся Папроцька - незабутня зустріч.

Ліве крило школи добудоване за директорів Івана Тимченка, малу школу добудував Яків Русак, а великий корпус школи введено в дію в 1978 році за директора - Михайла Палійчука. Тоді допомагали вчителі під час відпустки, учні, батьки. Директорами були Іван Полинець, Іван Тимченко, Микола Ставицький, Яків Русак, Анатолій Майструк, Михайло Палійчук, Володимир Козлюк. Кожний із цих мужів вкладав у цю школу часточку своєї душі. А Володимир Козлюк продовжує вкладати свою душу, розум і досвід у кожну справу і сьогодні.

До 80-річчя Острожецької школи (колективно-творчої справи) готувалися всі: учні, вчителі, громадськість села. Було поновлено експонатні шкільного музею села, матеріально-технічну базу закладу, створено фільм про історію школи, зібрано віньєтки всіх випусків закладу, висаджено розарій та озеленено територію школи. Учні та вчителі презентували свої роботи на виставках та презентаціях гуртків фотосправи, прикладного та художнього мистецтва, літературного. Свої досягнення у роботі представили і вчителі - це

педагогічний досвід, нагороди.

Ювілейне свято пройшло яскраво і неповторно. Творили його гості з району і області, а також учні комплексу, які майстерно танцювали, співали, декламували, інсценізували пісні про школу. Урочисто прозвучав «Гімн школи». Гості подарували рідній школі пам'ятні сувеніри. Зокрема, лікар обласної лікарні Леонід Нестеренко, випускник школи, відтворив фото 40-их та 50-их років. Надія Тимошук привезла з Луцька пам'ятні фото і книги, Євген Михальчук, колишній учитель, запрошував випускників до Волинського держуніверситету ім. Лесі Українки, де він уже працює 30 років, брати Іван та Павло Мулярчуки вклонилися рідній школі за те, що розвинула їхні таланти. Іван Мулярчук створив сотні скульптурних пам'ятників у Тернополі й Тернопільщині. Мабуть, найпочеснішим гостем був Ігор Єремеев, випускник школи, директор фірми «Континіум», за кошти якої вдячний випускник поставив євровікна у старому корпусі НВК, а ще в його планах оновити всі приміщення школи. Зворушливим до сліз (його власних і слухачів) був виступ Ігоря Мироновича у спогадах про дитинство, дорогих і незабутніх вчителів, школу - другу домівку.

Директор Володимир Козлюк подякував підприємцям села, які постійно надають допомогу, зміцнюють матеріальну базу школи. Голова районної ради Валерій Шинкар разом із привітанням оголосив про гарний дарунок - пристрій до Інтернету та екран (комп'ютерне обладнання). Депутат обласної ради Григорій Шумейко відмітив щиру родинну атмосферу свята. Випускник школи, директор Волинської друкарні Дмитро Головенко не забув і на цей раз поповнити бібліотеку рідної школи книгами його видавництва. Гості оглянули виставку творчих робіт учнів та вчителів, музей села, який знаходиться в приміщенні школи. Доленосним було вшанування ветеранів педагогічної праці.

Всі зійшлися на тому, що школа - це триєдиний рух: учні, батьки і вчителі. Доки він є, доти це освітній заклад. Якщо ж його немає - це контора, де облікують бали, вихарюють відсотки. Острожецька школа завжди дбала про духовне начало освіти. Не розминуться їй з високим моральним покликанням виховного закладу і нині. Адже мета у нас одна - виростити, виплекати Українця. Значить і ми повинні бути єдині...

Віта ЛУК'ЯНЕЦЬ,
вчителька Острожецького навчально-виховного комплексу.

На фото:
під час урочистості.